

## Saņemtie priekšlikumi Eirāzijas lūša sugas aizsardzības plāna (SAP) pasākumiem un aktivitātēm

| Priekšlikums                                                                                                                                                                                                                              | Iestrāde SAP pasākumos                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b><u>Populācijas stāvoklis un izpēte</u></b>                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                          |
| Populācijas novērtējumu veikt pamatojoties uz populācijas stāvokļa monitoringu.                                                                                                                                                           | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Sugas monitoringā iekļaut indikatorus medību intensitātes noteikšanai, kā arī samazināšanai.                                                                                                                                              | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Rīcība, kad tiks pārsniegta vides ietilpība.                                                                                                                                                                                              | Neatbilst SAP mērķim.                                                                                                                                                                                                                    |
| Telemetrijas un ģenētikas izpēte:<br>1. sasaistīt telemetrijas un ģenētikas pētījumus;<br>2. ģenētikas pētījumi ar uzsvaru par gēnu apmaiņu starp R-Latvijas un A-Latvijas daļām;<br>3. telemetrijas pētījumu Rail Baltica trases rajonā. | 1. Telemetrija kā aktivitāte atjaunotajā SAP nav saistīta ar sugas labvēlīga statusa nodrošināšanu.<br>2. Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.<br>3. Priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu. |
| Barības konkurentu pētījumi (vidēja lieluma plēsēji).                                                                                                                                                                                     | Atjaunotajā SAP netiks iekļauts, jo tieši nav saistīta ar sugas labvēlīga statusa nodrošināšanu.                                                                                                                                         |
| Monitoringa metodikas pārskatīšana Latvijā, saskaņā ar ārvalstu ekspertu norādēm. Vienotas pieejas izveide. ES valstīs aprobētas sugas populācijas lieluma noteikšanas un uzskaites sistēmas ieviešana.                                   | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Baltijas populācijas apsaimniekošana sugas bioloģiskajā līmenī, uzskaitē pēc vienotas metodikas visā reģionā.                                                                                                                             | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Sugas monitoringu balstīt uz ne-letālām/neinvazīvām metodēm.                                                                                                                                                                              | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Sugas monitoringu finansēt no Latvijas valsts mežu līdzekļiem.                                                                                                                                                                            | Nav SAP kompetence.                                                                                                                                                                                                                      |
| Veikt zinātnisku auditu sugas monitoringam Latvijā.                                                                                                                                                                                       | Netiks iekļauts šajā SAP atjaunošanas posmā, jo sugas izpētē, aizsardzībā un apsaimniekošanā ir veikti papildinājumi pielietojamo metožu klāstā un aizsardzības un apsaimniekošanas reģionālās/populācijas pieejā.                       |
| <b>Kompensācijas un aizsardzības pasākumi</b>                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                          |
| Kompensācijas par postījumiem segt no vides aizsardzības līdzekļiem/ VARAM līdzekļiem.                                                                                                                                                    | Pie nosacījuma, ja lūsis tiek izslēgts no medījamo dzīvnieku saraksta.                                                                                                                                                                   |
| Kompensācijas mehānismu saistīt ar aizsardzības pasākumu esamību.                                                                                                                                                                         | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Atbalstīt aizsardzības sistēmas ieviešanu un uzturēšanu.                                                                                                                                                                                  | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                                                                    |
| Kompensācijas lūšu nodarītajiem postījumiem saistīt kontekstā ar dzīvnieku izplatības reģioniem un lauksaimniecības                                                                                                                       | Ieteikums tiks ņemts vērā vilka SAP plānoto pasākumu izstrādē; lūša SAP pasākumos netiks iekļauts, ņemot vērā lūšu nodarīto postījumu zemo līmeni.                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| dzīvnieku audzētāju pašu veiktajiem aizsardzības pasākumiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                          |
| <b>Sugas apsaimniekošana, medību process</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                          |
| Pārskatīt lielo plēsēju apsaimniekošanas sistēmu Latvijā, jo nekur citur Eiropas Savienībā lūšus nemedī 4 mēnešus, un pie tam trešdaļa no nošautajiem lūšiem ir mazuļi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Suga tiek apsaimniekota pielietojot adaptīvās apsaimniekošanas pieeju.                                                                                                                   |
| Noteikt "0" limitu uz dažiem gadiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                    |
| Paredzēt iespēju medību limita noteikšanai pa reģioniem, piem., Zemgalē mazāks limits, lai veicinātu lūšu populācijas atjaunošanos Lietuvā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                    |
| Atzīt lūsi par aizsargājamu t.i. nemedījamu sugu Latvijā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Aizsardzības statuss neizslēdz ierobežotu sugas izmantošanu.                                                                                                                             |
| Aizliegt medīt lūšu mātītes, kas ir kopā ar mazuļiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Priekšlikums neveicinās sugas faktisko aizsardzību; attiecināms uz pasākumu par medību ētikas kodeksa izveidi.                                                                           |
| Lēmuma pieņemšanā par aizsargājamas savvaļas dzīvnieku sugas aizsardzības politikas veidošanu, sugas pārvaldīšanas politiku iesaistās institūcijas, atbilstoši iestādes atbildībai un kompetencei.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                    |
| Lēmumā par dabas resursa pārvaldīšanas modeli iesaistīt visu sabiedrību, ne tikai ekonomisko interešu grupas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Nav SAP kompetence, tomēr priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu, pie nosacījuma, ka jābūt institucionālai/organizācijas nevis individuālai pārstāvēniecībai. |
| Sabiedrības viedokļa noskaidrošana, socioloģiskais pētījums - sabiedrības tolerances mērījums pret lielajiem plēsējiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                       |
| Sociālās komponentes ietveršana sugas aizsardzības plānā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                                    |
| Attīstīt sugas bezpatēriņa izmantošanas iespējas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu.                                                                                                                       |
| Minimāls "kompromiss" starp ne-medniekiem / lauksaimniekiem / medniekiem (kuri lielākoties apšauj tos savvaļas dzīvniekus, kuri ir auguši ne-mednieku ģimenēs) būtu sekojošs:<br>- mednieki gaļu pārsvarā iegūst no aļņu medībām (kā Igaunijā un Skandināvijā, kur aļņu populāciju apmedī 30% apmērā);<br>- stirnas tiek atstātas lūšu 'apsaimniekošanā', jo mednieki vidēji no vienas stirnas iegūst 17 kg gaļas un veido nelielu procentu no kopējā medījumu gaļas daudzuma;<br>- Kurzemē mednieki staltbrīžus dala kopīgi ar vilkiem.<br>Zviedrijā uz vienu mednieku sanāk 50 kg medījuma gaļas, kamēr Latvijā - 200 kg. Pēc Āfrikas cūku mēra paliek 100 kg, kas | Netiks iekļauts šajā SAP atjaunošanas posmā. Pie esošā pārnadžu populācijas stāvokļa, esošais priekšlikums nav aktuāls.                                                                  |

|                                                                                                                                                                                                           |                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| uz pasaules fona ir 'ļoti gaļīgs rādītājs' un vilki / lūši neapdraud šos kilogramus.                                                                                                                      |                                                                    |
| <b>Izglītojošais darbs</b>                                                                                                                                                                                |                                                                    |
| Izglītojoši pasākumi medniekiem, lai lūši uztvertu kā būtisku ekosistēmas sastāvdaļu, ne tikai kā ekskluzīvu trofeju vai draudu stirnām (it īpaši ņemot vērā, ka lūsis pats labi regulē savu populāciju). | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.              |
| Sugas monitoringa datu pieejamības nodrošināšana sabiedrībai.                                                                                                                                             | Priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu. |
| <b>Tirdzniecības uzraudzība</b>                                                                                                                                                                           |                                                                    |
| Trofeju marķēšanas sistēmas izveide.                                                                                                                                                                      | Pasākums iekļauts atjaunotajā SAP.                                 |
| Visām legāli iegūtajām lielo plēsēju trofejām legālus dokumentus (CITES u.t.t.) – sadarbība dažādu valsts institūciju (VMD/DAP) starpā                                                                    | Priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu. |
| <b>Sadarbība – reģionālā pieeja populācijas aizsardzībā un apsaimniekošanā</b>                                                                                                                            |                                                                    |
| Starptautiskas darba grupas izveide sugas aizsardzības un apsaimniekošanas jautājumos.                                                                                                                    | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.              |
| Sadarbība ar kaimiņvalstu ekspertiem.                                                                                                                                                                     | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.              |
| Baltijas populācijas apsaimniekošana sugas bioloģiskajā līmenī, uzskaitē, monitorings pēc vienotas metodikas visā reģionā.                                                                                | Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.              |
| Paredzēt iespēju medību limita noteikšanai pa reģioniem, piem., Zemgalē mazāks limits, lai veicinātu lūšu populācijas atjaunošanos Lietuvā.                                                               | Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu. |
| Pielāgot lūšu medības Latvijas pierobežā, lai atbalstītu Lietuvas lūšu aizsardzības plāna stratēģiju.                                                                                                     | Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu. |